

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

7 De simonia, quae in beneficiis Ecclesiasticis conferendis, vel impetrandis
committitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

Alicubi autem auctoritate superiorum statutum est, vel consuetudine receptum, ut Parochus aliquid sibi retineat, tamquam stipendium laboris, & operæ in quærendis Presbyteris, qui sacrificia faciant.

Septimo quaeritur, An ordinarii locorum statuerent queant, ut laici tantam elemosinam, & non minorem dent pro sacrificiis, quæ petunt, ut pro se faciat? Sorus, *lib. 9. de Iustitia, quaest. 6. art. 1. ad 2.* negat id licite fieri: cuius sententia videtur esse, S. Tho. in 2. 2. q. 100. ar. 3. ad 2. Idem etiã docuit, Nauar. in *Manuali, cap. 23. num. 106.* quamvis Cordubens. *lib. 1. quaest. 4. dub. 4.* videatur asserere, aliquando id posse ab ordinariis constitui, quia sicut laici compelli queunt, ut post facta, & oblata pro ipsis Missæ sacrificia consecras elemosynas dent, & laudabilem consuetudinem seruent, iuxta id, quod habetur in cap. *Ad Apostolicam, de simonia*: ita etiam potest superiorum auctoritate constitui, ut consuetam elemosynam dent, & non minorem.

Cæterum verius est oppositum, quia, ut ait S. Thomas, post spiritualia collata, merito exiguntur, ut laudabilis consuetudo offeratur elemosyna: at vero antequam spiritualia se minerent, carnalia, & temporalia ex pacto, vel statuto exigere non debent, id enim contra Canones videtur esse.

Quæres, An possit ordinarius constituere, ne Presbyter minorem elemosynam accipiat, quam sit consuetudo? Respondet, minime: hoc enim esset adiutum occludere liberalitati, pietati, & caritati Sacerdotum, cum possint illi liberaliter remittere ex toto, vel ex parte elemosynam, dari solitam. Possunt quidem ordinarii sua auctoritate taxare elemosynam, sicut etiam consuetudo eam alicubi taxat: at constituendum non est, ut Clerici tantam accipiant, & non minorem, vel ut laici tantam dent, & non minorem, in his enim duobus est nonnulla auaritiæ species. Ex his item solent laicorum offensio oriri. Præterea si is, qui peti, ut pro se sacrificium fiat, & quia pauper est, modicam elemosynam offerat, non est, cur repellatur, vel plus ab eo exigatur: dat enim, quod habet, nec in idem est, cur Sacerdos liberaliter spiritualia seminare prohibeatur: quia est, alioqui pauper est, aliunde tamen, quam ex Missarum sacrificiis potest victum commodè sibi conquirere, & comparare, si vult.

De Simonia, qua in Beneficiis Ecclesiasticis conferendis, vel impetrandis committitur.

CAPVT VII

PRIMO quaeritur, Quandonam in eligendis Beneficiis simonica prauitas admittatur? Respondet, Concilium Tridentinum in *sess. 24. cap. 14. De reformat.* prohibuisse, ne quid pecunia accipiatur aliquo modo, pacto, aut consuetudine ex titulo quocumque Beneficii Ecclesiastici, siue pro electione, vel præsentatione, nominatione, institutione, collatione, confirmatione, prouisione, admissione ad possessionem Beneficii.

Simonica igitur est electio, si Titio, infans, Caius, vel alius dederit pecuniam electori, ut Titius eligatur. *cap. Nobis cap. Regularibus. cap. Mattheus de simonia, & Titius sic electus, Sacerdotium dimittere ipso iure compellitur, cap. Mattheus modo citato.*

Quid si renuente Titio, Caius pecuniam dederit? Respondet, etiam tunc electionem Simoniacam censeri, *Glossa, Hostiensis Romanus in cap. Nobis, & cap. De regularibus de Simonia*: etiam si alioqui Titius esset eligendus, ut *Siluester ait in verbo Simonia, quaest. 13.* Hæc autem locum habent, quando Caius sine dolo, & fraude pecuniam tradidit pro Titii electione: nam si data fuerit ab eo pecunia dolose, ut Titii electioni noceret, pro Simoniacâ electione non habetur, ne Caius ex dolo commodum reportet, *cap. Nobis de simonia.* Secus etiam esset, si pecuniam Caius daret post electionem Titii confirmatori, pro confirmatione, bene-

ditione, aut consecratione, pro Titio, qui est electus, repugnante, *e. Sicut tuus, de simonia*, vel ignorante, ut ait *Siluester supra dictus*, quia nihil ei nocent, nisi à contra dicendo defuerit, voluntate mutata, vel nisi postea consenserit soluendo pecuniam pro illam, vel restituendo solitam *cap. Sicut tuus, nuper allato, vel nisi Caius, qui pecuniam dedit, fuerit consanguineus, ut dicit Siluester.*

Est itidem Simoniacâ electio Titus, si pro suffragio, siue ut dicunt, pro voce electoris, Beneficium promittatur *cap. De hoc de simonia.* Principes itidem, & alii quilibet laiculares, recipientes pecuniam, ut tanquam patroni in electione consenserint, si ut eam ratam habeant, Simoniaci proculdubio sunt. *Abb. in c. De hoc, de simonia*: & testare debent accepta Ecclesiâ, in qua est Beneficium, quamuis non sit ex illius Ecclesiæ bonis beneficium constitutum, *cap. De hoc, de simonia.*

Insuper simonica peccatum admittitur, cum aliquod datur, vel accipitur etiam post electionem Titii, in modo etiam post confirmationem, vel collationem beneficii, pro inductione, vel immisione eius in corporalem possessionem Beneficii. *Abbas, & alii in cap. In tantum de simonia*: quia per corporalem beneficii possessionem ius quoddam acquiritur, videlicet admittitatio.

Quæres, quid dicendum, si postquam est Titius ad Beneficium electus, plurium electorum suffragio, pecunia data sit alicui, electioni contradicenti, ne repugnando electi vexet, vel electionem impedit? Respondet, o. d. etiam non ceteri simonica labere, ut colligitur ex *c. Mattheus de simo.* Nã alius electoribus liberum ius est contradicendi, excipiendo, & opponendi aliquid contra electionem, vel quia forte sunt neglecti *cap. Quod sicut de elect.* vel quia forte electus fuerat corrupte, *Glossa in cap. Mattheus de simonia.*

Sed quid, si contradicant ceteri electores non iure, sed facto tantum? an simoniam committit electus, si pecuniam dederit, ne contradicant? *Pauorm. in c. Mattheus de simo.* dicit eum non committere simoniam secundum *Glossa ad secundum Innocentium*, committere. Cuius, inquit, sententia mihi placet. Ita dicendum existimo: quia is, qui eligens, nõdum ius quæsitum habet, donec enim confirmetur auctoritate superioris, in Beneficio ius non habet, quamuis ex electione ius acquisierit petendi confirmationem. Secus esset, cum quis ius eligendi non habens, contradicere, vel electionem impedit: is enim iniquè vexat electum, & potest ea vexatio pecunia redimi.

Si roges, An possit etiam, iura conscientia, Titius electus pecuniam offerre confirmatori, ut electionem iam factam confirmet, vel ne contradicatur? Respondet, minime, quia per confirmationem plenam ius in beneficio acquiritur. Deinde, quia ius per electionem quantum, adhuc est reuocabile, vel confirmabile, ergo confirmatione ius est confirmandi, vel reuocandi electionem.

Ad verò nullum esset simonica crimen, si electus mitteretur in carcerem, vel per vim detineretur, ne confirmatorem posset adire, & ad hanc vim repellendam, pecuniam daret. *Sorus. l. 9. de Iust. quaest. 6. art. 1. ad 3.* Nec simonia iudem est, si pecunia detur eum ob finem, ne quis elector ius per vim in carcere, vel domi suæ deinceps, ne possit suum suffragium ferre, ut ait *Sorus loco citato.* Insuper si pecunia detur, ne quis beneficio dignus, per vim impediatur, ne possit beneficium petere. *Sorus ibidem.*

Secundo quaeritur, An simonica crimen admittat Titius cum sua bona alicui tradit Ecclesiæ, ut Canonicus in ea fiat, & ex illis bonis instituat præbendam, quam vocant, sibi que conferatur? Respondet, eum simoniam admittit, *cap. Tua nos de simonia*, quia bona sua dat eo pacto, ut in Canonicum eligatur. Et quamuis ex bonis eius instituat, & conferatur sibi præbenda, attamen spirituale ius acquirit, quoniam eo ipso, quo fit Canonicus, habet suffragium in collegio Canonicorum, hoc est, ut dicitur, in Capitulo, & locum ad sedem in choro, & ius, quo possit ad ordines promoueri.

Non autem in Simoniacâ peccatum incidet, si gratis, &

liberabiliter sua bona donaret, & postea peteret, vt in Canonico admittetur, & Canonici abso. ut, & gratis cōfentirent.

Præterea Simonia non esset, si auctoritate, & consensu Episcopi retineret sibi potestatem perficiendi Clericum ad præbendam ex suis bonis in Ecclesia institutam: tunc enim nihil aliud peteret, nisi ius patronatus in Canonico, & præbenda ex suis bonis instituta. Ius autem patronatus consensu, & auctoritate Episcopi, potest secundum Canones, & iura concedi.

Quid, si Titius absque illo pacto expresso bona sua tradidit eo animo, & voluntate, vt Canonico fieret, non traditurus alioqui nisi id futurum esset? Respondeo, eum traditurum esse mente, non re, *cap. Tua nos de Simonia*. Idem dicendum est, si Canonici eum in ea Canonico admiserint, sine illo quidem pacto, sed non aliter recepturi, nisi ille sua bona conferret: tunc enim Simoniā mente animo, & committeret, *cap. Tua nos, iam citato*.

Non est etiam Simonia, cum quis ad Beneficium admittitur ea conditione, vt sustineat onera, vel præstet ministreria, & obsequia, quæ sunt ipsi Beneficio imposta, *cap. Significatum de præben. & Glossa, & Doctores ibidem, & Glossa in cap. Significasti, de elect.* tunc enim à Beneficiario iure exiguntur, quæ Beneficio requirit, & postulat. Vnde quando vacat Beneficium, teste Auctore *Glossa in cap. Significatum, superius allato*, Praepositus, & Collegiū Canonico, si instruerent, vt qui ad illud Beneficium admittetur, hoc, aut illud onus subiret, videlicet bis, vel ter in hebdomada rem diuinam faceret, tunc eiusmodi onus ad tale Beneficium transiret, quia res cum suo onere transit. *l. Si conuerit, ff. De pignorat. actio. §. 1. & cap. Ex litteris, de pignori. & l. De usufructu legato. & l. Si penitentes, §. penult. ff. De usufructu.*

Tertio queritur, An Simoniacus sit Titius, pecuniam dando ad impediendam Caii indigni electionem? Respondeo, quodam in hac re ita distinguere: Aut Titius dat solum eo animo, vt impediatur ne is, qui indignus est, eligatur, aut dat, vt dignus eligatur, siue vt ei via ad Beneficium paratur.

Si secundum, Simoniacus est Titius, si primū Simoniā eius non videtur esse. Nam in primo casu pecunia datur, vt indigni electio impediatur, in secundo vero traditur pecunia, vt fiat digni electio, vel ad eam via muniat, at Simoniā cum est pecuniam dare, vt electio fiat.

Idem dicendum est, inquit, si Titius pecuniam dedit, ne Scius, qui est minus dignus, ab electoribus eligatur. Nam aut dat pecuniam, aut Caius dignior, quam Scius eligatur, & sic est Simoniacus, aut dat, vt impediatur electio Scii, digni quidem, sed minus, quam sit Caius, & tunc Simoniā peccatum non est, quia solum pecunia datur, ne in electione qui minus dignus est, præferatur. Caietanus in *Opuscul. tomo secundo Tract. 9. quæst. 3.* fatetur, licitum esse pecuniam redimere vexationem Ecclesiæ: vt si electio indigni esset grauius nocitura Ecclesiæ, posset licite quis pecuniam dare, ne illius electio fieret, non autem vt dignus eligeretur. *Sorus lib. 9. De iustitia, quæstion 6. art. 1. ad quintum,* concedit, in eo casu etiam licitum esse pecuniam offerre, vt dignus eligeretur, vt si tantum vnus dignus, & alter indignus esset, quia in eo casu sicut ad redimendam vexationem Ecclesiæ fas esset pecunia impedire, ne indignus eligeretur, ita etiam liceret pecuniam dare, vt eligeretur dignus. Secus vero, inquit, esset, si multi digni esset: item, si fuissent duo, quorum vnus dignus esset, alter vero dignior, & magis idoneus, sed verior est Caietani sententia.

Simonia etiam vitio non caret, cum electores sibi inuicem dicunt: Placeat tibi pro meo amico suffragium ferre, & ego pro tuo vicissim feram, vel si aliter dicat: Nunquam me uiuente fiet Canonico Scius in hac Ecclesia, nisi fiat Caius, pro quo ego rogavi. Vel si dicat: Tu exaudiris es in electione Caii, ego quoque exaudiri debeo in electione Titii. *Siluester in verbo Simonia, quæst. 13. vers. 4.* Si vero

consuetudine receptum esset, vt exaudito vno in vna electione, alter exaudiretur in alia, tunc absque simoniæ labe posset quis petere, vt eiusmodi consuetudo seruetur. *Siluester loco proximo citato.*

De Simonia, qua committitur in resignationibus Beneficiorum.

CAPVT VIII.

CERTI iuris est, Clericum beneficium suum dimittere non posse, nisi Episcopi consensu. *cap. Admonet de renit.* quod si dimiserit, in scio Episcopo, vel inuito potest auctoritate Episcopi reuocari, & nisi redierit ad monitus, excommunicationis sententia puniri. *cap. Si qui verò 7. quæst. 1.*

Primo queritur, An Simoniacus sit, qui suum beneficium resignat, siue dimittit pecuniam receptam? Ratio dubitandi est, quia is beneficium non dat alteri, sed tantummodo dimittit, & superior, cuius consensu sit resignatio, confert in alium Beneficium resignatum? Respondeo, eum Simoniā esse, quia resignatio est veluti via ad Beneficium acquirendum: quare Titius (V. g.) dando pecuniam, vt Caius suum Beneficium resignet parat, & aperit sibi viam ad Beneficium impetrandum. Vnde pecunia sternit viam illam, & aditum ad Beneficium, vt Caius recipiendo pecuniam, vendat Titio viam ad Beneficium.

Secundò queritur, An Simoniā committat Titius, suum Beneficium dimittens, siue resignans in gratiam, & fauorem Caii, hoc est, non aliter dimittens, nisi Caius conferatur? Respondeo, Titium simoniā committere, saltem Canonico iure prohibitam: quia omnis pactio, & conuentio in spiritualibus est simoniaca. *cap. Quam pio 1. q. 2. cap. vlt. de pactis.* Nam quæ spiritualia sunt, gratis conferuntur. Huicmodi quidem resignatio in curia Romana fuit aliquando Romanorum Pontificum consensu permilla, eum videlicet coram Romano Pontifice sic fiebat: Resigno beneficium in fauorem Titii, & non aliter, nec alio modo. Cuius clausulæ sensus erat, vt nisi alteri, quam Titio conferretur, non conferretur beneficium resignatum. Permitteretur autem hæc resignatio, quia fiebat coram summo Pontifice, annuente, hoc est, ratam, & acceptam resignationem habente, quam resignans nominabat. Resignanti indulgebatur, vt hunc, vel illum nominater promouendum à Pontifice.

Sed meritò deinde eiusmodi resignatio est sublata, vt omnis beneficiorum resignatio fiat pura, & simpliciter, non ex pacto, conditioneue vlla adiecta, & ne quis in Beneficio successorem designet, quod est contra Canones.

Tertio queritur, An Titius iure communi sit Simoniacus, si beneficium resignauerit in gratiam, & fauorem Caii coram Ordinariis locorum? *Sorus lib. 9. de iustitia, quæstion 7. arti. 2. conclus. 1.* affirmat, iure communi Canonico talem resignationem Simoniā non esse. Ita *Couarr. lib. 1. Varia. resolutionum, cap. 5. num. 4. & 5.* Sic etiam *Staphileus in Tract. de liste. gratia tit. de variis modis vacationis vers. Posset tamen, num. 28.* ubi sentit, iure communi esse permillum, sed curiæ Romanæ vsu, & stylo prohiberi, ita vt solum coram Romano Pontifice fieri queat.

At multò vetius est, eam resignationem esse iure communi prohibitam. Sic *Glossa in cap. Ordinationes 1. quæst. 1. & in cap. Ex parte 1. De off. c. iud. de leg. & in cap. Cum pridem, de pactis. Abbas, in cap. Cum vniuersorum de rerum permuat. Praepositus, & Archidiaconus, & alii in cap. Ordinationes, 1. quæstion 1. Felinus in cap. Ad audientiam de rescript. Cassiodorus de renit. cler. 1. & 2. De simonia. Rebuffus in Praxi Beneficiorum par. 3. tit. De pura resignat. Silu. in verb. Renuntiation. n. 7. Tabern. eod. ver.*